

Styringen av risikoen i Petroleumsfondet

Risikoen i forvaltningen av Statens petroleumsfond er i første rekke bestemt av den sammensetning fondets portefølje har. Porteføljesammensetningen er i sin tur i stor grad bestemt gjennom den strategien som er fastlagt av Finansdepartementet etter å ha vært forelagt Stortinget. Strategien er valgt ved en avveining mellom risiko og forventet avkastning, og det er lagt stor vekt på å begrense risikoen ved å spre investeringene på svært mange verdipapirer og i mange land. Finansdepartementet har i tillegg satt en grense for hvor mye risiko Norges Bank kan ta i forvaltningen, i form av avvik fra en gitt referanseportefølje.

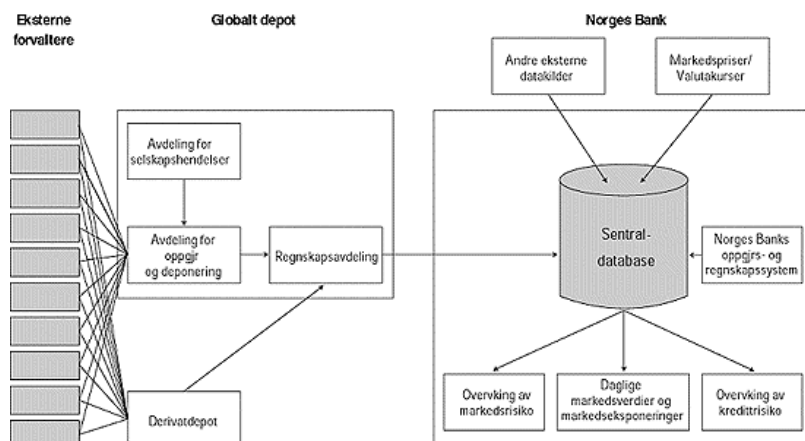
Norges Bank må kontrollere at Petroleumsfondets sammensetning til enhver tid er innenfor de grenser som er satt, og dessuten ha kontroll med den risiko som tas. Dette betyr at en fullstendig oversikt over porteføljens sammensetning er en grunnleggende forutsetning for å gjennomføre en god risikostyring. I denne artikkelen beskrives det kompliserte nettverket av leverandører og mottakere av informasjon som er bygget opp for at det skal være mulig å få en slik oversikt.

Store mengder data utveksles gjennom nettverket på daglig basis. Deretter gis en beskrivelse av andre risikofaktorer Norges Bank står overfor i forvaltningen, og hvordan Norges Bank arbeider for å styre den totale risikoen i forvaltningen.

Informasjonsstrømmer

Petroleumsfondets markeds- og kredittrisiko avleses i daglige oversikter over beholdningene av de forskjellige finansielle instrumentene. Prosessen for kjøp og salg av finansielle instrumenter avgjør hvilken oppgjørrisiko fondet utsettes for. Kvaliteten på rapporterings- og analyserutinene vil være avgjørende for den operasjonelle risikoen.

Petroleumsfondet er et stort fond som er sammensatt av mange verdipapirer. Fondet forvaltes dels direkte av Norges Bank, og dels av eksterne forvaltere som Norges Bank har inngått avtaler med. Alle interne og eksterne forvaltere avtaler handler på fondets vegne. Dette gjør det til en stor utfordring fortløpende å holde oversikt over beholdningene.

Figuren viser de informasjonsstrømmene som må fungere og være korrekte på daglig basis for at Norges Bank skal kunne kjenne den nøyaktige sammensetningen av Petroleumsfondet. De viktigste aktørene utenfor Norges Bank er eksterne forvaltere og en ekstern depotinstitusjon for hele aksjeporteføljen, Chase Manhattan Bank. Den sørger for sikker oppbevaring av fondets verdipapirer, ved å være kontofører i de lokale verdipapirsentralene over hele verden. Dessuten fører depotinstitusjonen blant annet regnskap med fondets eiendeler, og rapporterer daglig til Norges Bank.

Forvalterne kan utføre transaksjoner når som helst på døgnet. Ideelt sett burde hver transaksjon umiddelbart bli analysert med tanke på hvilken effekt den har på risikobildet. Dette er foreløpig ikke en realistisk målsetting. Norges Bank mottar nå komplette oversikter over stillingen i fondet én gang hver dag.

Målsettingen om daglig oversikt over risikoeksponeringen er ambisiøs på bakgrunn av de store datamengder som skal rapporteres. Petroleumsfondet eide ved utgangen av 1998 aksjer i mer enn 2000 ulike selskaper. Flere forvaltere har samme aksje i sine porteføljer, slik at det totalt sett dreier seg om rundt 9000 aksjeholdninger. I tillegg eide Petroleumsfondet om lag 500 ulike obligasjoner, foruten tegningsrettigheter og lignende rettigheter, ulike typer pengeplasseringer, futurekontrakter og rene valutafordringer. En fullstendig oversikt over alle beholdningene mottas hver dag.

Informasjon om handler med aksjer og obligasjoner

I avtalene med de eksterne forvalterne har Norges Bank stilt krav om at forvalterne skal rapportere alle handler løpende og senest innen et bestemt klokkeslett på handledato. Bakgrunnen for dette er at markedsrisikoen knyttet til verdipapiret overføres fra selger til kjøper så snart handelen er avtalt.

Like viktig som rapporteringstidspunktet, er formatet på rapportene og hvilket medium som benyttes. Dette kan variere fra forvalter til forvalter og fra transaksjonstype til transaksjonstype.

Ved rapportering av ordinære kjøp og salg av aksjer og obligasjoner benyttes i hovedsak det internasjonale elektroniske meldingssystemet SWIFT. En korrekt utfylt SWIFT-melding medfører en automatisk og problemfri rapportering.

Informasjon om valutahandler og kontantplasseringer

Valutahandler og kontantplasseringer blir ikke rapportert via et standard elektronisk meldingsformat. Det har derfor vært vanlig å benytte telefaks, noe som innebærer stor grad av manuelt arbeid, og dermed større risiko for feil. Det finnes ikke noen standard for hvilken informasjon som skal inkluderes, og det er derfor vanlig bare å ta med det som er nødvendig for at oppgjøret av handelen kan gjennomføres. Dette er imidlertid ikke tilstrekkelig til at regnskap og risikokategorisering blir korrekt. Det arbeides løpende med å få etablert mer fullstendige og effektive rutiner.

Informasjon om selskapshendelser

De vanligste selskapshendelsene er utstedelse av tegningsretter, utbyttebetalinger og aksjesplitter. Petroleumsfondets aksjer "oppbevares" av en depotbank, som også har til oppgave å overvåke selskapshendelser og foreta oppdateringer av Petroleumsfondets beholdninger.

Selskapshendelser representerer en utfordring på to måter. Når en aksje splittes i flere enheter, fører det til at fondets beholdninger i den aktuelle aksjen endres. Hvis dette ikke fanges opp på rett dato, vil aksjens verdi og aksjens bidrag til risikoeksponeringen ikke bli korrekt. En annen type selskapshendelse er at fondet mottar rettigheter i tillegg til sin beholdning i aksjen. Det finnes en lang rekke variasjoner av slike rettigheter, og de kan være svært kompliserte. Det er derfor krevende fortløpende å modellere risikoegenskapene presist.

Informasjon om derivathandler

I forvaltningen brukes futurekontrakter, som er avtaler om kjøp eller salg av verdipapirer på et fremtidig tidspunkt. Kontoføringen av futurekontrakter på obligasjoner gjøres internt i Norges Bank. For futurekontrakter på aksjer har Norges Bank sentralisert kontoføringen til en ekstern depotbank. Denne depotbanken er medlem av de lokale derivatbørsene, og må på daglig basis rapportere futurekontraktene i aksjer til det globale aksjedefotet.

Informasjonsflyten i forbindelse med aksjefuturekontrakter er manuell. Det pågår et arbeid med å automatisere denne prosessen.

Regnskapsinformasjon til Norges Bank

Petroleumsfondets beholdninger av obligasjoner og tilhørende derivatinstrumenterregnskaps føres løpende i Norges Bank. På aksjesiden er den løpende regnskapsføringen i hovedsak overlatt til det globale aksjedefotet.

På bakgrunn av den informasjonen som daglig overføres til depotinstitusjonen utarbeides et regnskap for hver av de eksternt forvaltede porteføljene. Dagen etter handledato utføres kontroller på og avstemminger av regnskapsrapportene for å sikre at all informasjon er korrekt. Om ettermiddagen dagen etter handledag sendes rapporter til Norges Bank. Disse rapportene benyttes i risikostyringen.

Informasjonsstrømmer internt i Norges Bank

De daglige regnskapsrapportene fra det globale aksjedefotet og fra Norges Banks eget regnskapssystem samles i en sentral database i Norges Bank. Informasjon om alle Petroleumsfondets beholdninger blir på denne måten samlet ett sted. Norges Bank kan trekke ut data på ulike måter fra denne databasen, avhengig av hva dataene skal benyttes til.

Regnskapsrapportene i den sentrale databasen suppleres daglig med blant annet prisinformasjon fra eksterne kilder. Så lenge beholdningene er verdipapirer utstyrt med universelle verdipapirkoder skjer dette i stor grad automatisk. Det er imidlertid ikke unormalt at ulike kilder benytter ulike verdipapirkoder for det samme papiret eller at noen verdipapirer ikke er registrert i alle kildene. I slike tilfeller blir det nødvendig å sammenstille informasjon fra ulike kilder for å sikre at den informasjon som benyttes, er korrekt.

Markedsrisiko

Petroleumsfondets verdi endrer seg fortløpende som følge av bevegelser i renter, aksje- og valutakurser. Markedsrisikoen knyttet til slike bevegelser er i stor grad fastlagt gjennom Finansdepartementets valg av referanseportefølje. Den faktiske porteføljens kan etter departementets retningslinjer bare i liten grad avvike fra referanseporteføljens. I tillegg har Finansdepartementet fastsatt absolutte grenser for blant annet renterisiko og hvilken andel av fondet som kan investeres i aksjer og obligasjoner, samt for fordelingen på regioner. Dessuten er det satt et tak på maksimal eierandel i bedrifter på én prosent.

Norges Bank bruker en statistisk modell til å beregne forventet relativ volatilitet i forhold til referanseporteføljens. Modellen tar utgangspunkt i de faktiske verdipapirbeholdningene og sammensetningen av referanseporteføljens. Deretter bruker modellen historiske prisdata til å anslå størrelsen på den usikkerheten som knytter seg til fremtidige prisendringer. Til slutt beregner modellen hvor store svingninger man på dette grunnlaget må regne med i Petroleumsfondets absolutte avkastning, og i forskjellen mellom den faktiske og referanseporteføljens avkastning.

Modellen forenkler denne analysen ved å forutsette at det meste av variasjonen i verdien av finansielle instrumenter kan forklares av endringer i et begrenset antall grunnleggende risikofaktorer. Modellen gjør ikke noe forsøk på å forutsi de fremtidige størrelsene på risikofaktorene, men tar utgangspunkt i de historiske verdiene og beregner hvor store svingninger det har vært i faktorene tidligere. Deretter beregner modellen hvor følsomt det enkelte verdipapiret er overfor risikofaktorene. Til slutt beregnes den forventede svingningen i porteføljens avkastning absolutt og i forhold til referanseporteføljens. Dette gjøres ved å veie sammen de enkelte verdipapirenes følsomhet overfor risikofaktorene i forhold til den andelen de utgjør av den totale markedsverdien, og ved å ta hensyn til den historiske svingningen og samvariasjonen for risikofaktorene.

Slik referanseporteføljen er sammensatt ved inngangen til 1999, vil man - basert på månedlige avkastningstall fra de siste ti årene - vente at referanseporteføljens avkastning målt i fondets valutakurv på årsbasis vil ha et standardavvik på om lag 5 prosentpoeng. Dette betyr at avkastningen i to av tre år vil ligge innenfor et bånd på pluss/minus 5 prosentpoeng rundt en normalavkastning. Denne normalavkastningen er det vanskelig å kvantifisere.

I tillegg til svingninger i referanseporteføljens avkastning kommer svingningene i Petroleumsfondets verdi som skyldes at den faktiske porteføljen avviker fra referanseporteføljen. Svingningen i fondets totale avkastning blir bestemt av disse to faktorene, og av graden av samvariasjon mellom dem. Dersom Norges Bank utnytter risikogrensen på 1,5 prosentpoeng forventet relativ volatilitet fullt ut, vil standardavviket til Petroleumsfondets totalavkastning målt i fondets valutakurv være om lag 5,25 prosent. Dette forutsetter at avkastningen på de avvik som gjøres, ikke svinger i takt med avkastningen på referanseporteføljen. Vi ser at bare en mindre del av den totale markedsrisikoen i Petroleumsfondet skyldes Norges Banks disposisjoner som forvalter.

Grense for risiko målt ved forventet relativ volatilitet

Finansdepartementets grense for avvik fra referanseporteføljen er fastlagt i form av begrensninger på svingningene i forskjellen mellom Petroleumsfondets faktiske avkastning og avkastningen på referanseporteføljen.

Grensen er uttrykt ved sannsynlighetsmålet forventet relativ volatilitet (standardavviket til avkastningsforskjellen mellom de faktiske investeringene og referanseporteføljen). Den forventede relative volatiliteten skal ikke være høyere enn 1,5 prosentpoeng på årsbasis. Litt forenklet betyr dette at Petroleumsfondet i to av tre år vil ha en avkastning som ikke avviker fra referanseporteføljens avkastning med mer enn pluss/minus 1,5 prosentpoeng, gitt at Norges Bank utnytter grensen for risiko fullt ut.

Kredittrisiko

Som eier av obligasjoner, bankinnskudd o.l. kan man risikere at utsteder av verdipapiret unnlater å oppfylle sine finansielle forpliktelser, slik at hele eller deler av investeringen går tapt. Petroleumsfondets eksponering for kredittrisiko er i stor grad avgrenset gjennom Finansdepartementets retningslinjer for hva det kan investeres i. I tillegg kommer interne retningslinjer fastlagt i Norges Bank.

Graden av kredittrisiko avspeiles i den kredittverdighet ("rating") et obligasjonslån gis hos ulike kredittvurderingsbyråer (Moody's og Standard & Poor's er de mest kjente). Finansdepartementet har satt minimumskrav for kredittvurdering av obligasjoner. Et tilleggskrav er at ikke mer enn en tidel av obligasjonsporteføljens markedsverdi eller renterisiko kan stamme fra ikke-statsgaranterte papirer. Norges Bank har utarbeidet detaljerte interne retningslinjer over godkjente obligasjonsutstedere.

Også som eier av bankinnskudd er Petroleumsfondet utsatt for kredittrisiko. Finansdepartementet har gitt Norges Bank anledning til å plassere inntil en femdel av fondets verdi i bankinnskudd med en varighet på inntil tre måneder. Normalt vil mindre enn fem prosent være plassert på denne måten (inklusive kontanter til dekning av futurekontrakter). Norges Bank har i interne retningslinjer fastsatt at innskudd bare skal gjøres i verdens 200 største banker, regnet etter forvaltningskapital. I tillegg til størrelse må innskuddsbankene tilfredsstillende visse minstekrav for kredittvurdering. Det er også satt grenser for hvor store beløp som kan plasseres hos en enkelt bank, avhengig av bankens størrelse og kredittverdighet. Beløpsgrensene fører til at innskuddene må spres på mange banker, og dermed reduseres kredittrisikoen knyttet til hver enkelt bank.

Overholdelse av rammene for bankinnskudd kontrolleres ved å stille sammen informasjon fra interne og eksterne forvaltere.

Andre risikotyper knyttet tilforvaltningen

Ved implementering av den investeringsstrategien som er fastsatt, eksponeres Petroleumsfondet også for andre typer risiki enn kreditt- og markedsrisiko. Disse risikotypene kompenseres det ikke for i form av høyere avkastning, og man ønsker derfor å redusere dem mest mulig. Det vil likevel være en avveining mellom kostnadene ved å begrense disse risikofaktorene, og den nytte dette gir i form av redusert risikoeksponering.

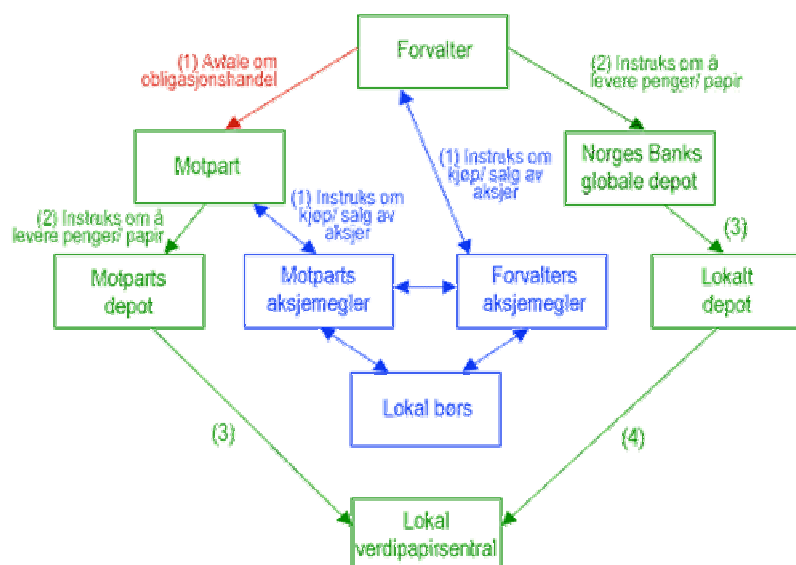
Oppgjørsrisiko

Når avtale om kjøp eller salg av et finansielt instrument er inngått, står man overfor den risiko at motparten ikke oppfyller sin del av avtalen. Avtalebrudd kan skje i perioden før oppgjøret finner sted, eller idet oppgjøret er i ferd med å gjennomføres. Oppgjørsrisiko inneholder tre hovedelementer: Motparten kan unnlate å oppfylle sine forpliktelser ved oppgjør, slik at hele eller deler av hovedstolen går tapt (*motpartsrisiko*). Motparten kan bryte avtalen før oppgjør, slik at handelen må erstattes med en annen til gjeldende markedspris (*gjenanskaffelsesrisiko*). Motparten kan gjøre opp for seg på et senere tidspunkt enn oppgjørsgdag, slik at eventuelle likviditetsbehov må dekkes ved låneopptak eller salg av aktiva (*likviditetsrisiko*).

Petroleumsfondet vil være eksponert for oppgjørsrisiko gjennom de transaksjonene som gjennomføres i forvaltningsarbeidet. Hvilken oppgjørsrisiko fondet eksponeres for, vil langt på vei avhenge av transaksjonstype. Det kan skilles mellom fem hovedtyper av transaksjoner: Kjøp/salg av verdipapirer, valutamarkedstransaksjoner, avtaler med underliggende sikkerhet, kjøp/salg av børsnoterte derivater og kjøp/salg av derivater som handles utenom børs. Den siste typen transaksjoner brukes ikke av Norges Bank. Nedenfor gjennomgås kort de transaksjonstyper som i hovedsak benyttes i forvaltningen av Petroleumsfondet.

Kjøp/salg av verdipapirer

Handler blir avtalt mellom porteføljeforvalter (intern eller ekstern) og motpart. Obligasjonshandler avtales vanligvis direkte mellom kjøper og selger. Ved transaksjoner i aksjemarkedet benyttes ofte en megler som mellomledd mellom kjøper og selger. Alle aksjer som inngår i Petroleumsfondet er børsnoterte, og aksjemeglerne som brukes, er enten direkte medlemmer på de lokale børsene, eller de benytter lokale agenter. Kjøper og selger sender instruksjoner til sine depotbanker. På oppgjørsgdagen foretas transaksjonen i oppgjørssystemet i det landet der verdipapiret "hører hjemme".

Figuren viser noe forenklet et eksempel på transaksjonsgangen for kjøp/salg av et verdipapir. Det som er felles for aksje- og obligasjonshandler, er markert med grønt, mens det som er spesielt for aksjer er blått, og det som er spesielt for obligasjoner er rødt.

Ved rene kjøp/salg av verdipapirer kan man best sikre seg mot tap av oppgjørs beløpet eller verdipapirene ved å kreve at betaling og papir utveksles samtidig. Land med godt utviklede kapitalmarkeder har slike sikringsmekanismer som gir en investor beskyttelse dersom motparten skulle gå konkurs etter at handelen er avtalt, men før den er gjort opp. Motpartsrisiko i oppgjør av verdipapirhandler er derfor begrenset.

Siden det går noen dager mellom handledato og oppgjør dato, vil Petroleumsfondet alltid være utsatt for en viss gjenanskaffelses- og likviditetsrisiko. Norges Bank foretar derfor en løpende vurdering av soliditeten til de motparter og meglere som benyttes i verdipapirhandler.

Valutamarkedstransaksjoner

I valutahandler (spot og termin) er man ikke i like stor grad som i verdipapirhandler sikret samtidig utveksling av verdier. Fordi handelen ikke skjer mot sikkerhet, kan man risikere at motparten ikke leverer det avtalte beløp samtidig som man selv har levert det motgående valutabeløpet.

Motpartsrisikoen begrenses ved å stille visse krav til valg av motparter og kontrakter. Løpetiden på terminkontrakter er begrenset oppad til seks måneder for å redusere gjenanskaffelsesrisikoen. Det er etablert kontrollprosedyrer som sikrer at varigheten på de terminkontrakter som inngås er innenfor retningslinjene, og at motpartene som benyttes tilfredsstillere kravene til kredittverdighet.

Avtaler med underliggende sikkerhet

Gjenkjøpsavtaler og utlån av verdipapirer er avtaler med underliggende sikkerhet. Utlån av verdipapirer skjer gjennom depotinstitusjonene. Gjenkjøpsavtaler inngås både av intern og ekstern forvaltning. En gjenkjøpsavtale er salg av verdipapir med avtale om senere gjenkjøp på fastsatt tidspunkt til fastsatt pris. Norges Bank kan være på begge sider av en slik avtale. Felles for avtalene er at Norges Bank låner ut penger eller verdipapirer for en tidsavgrenset periode til godkjent motpart mot akseptabel sikkerhet. Som sikkerhet mottas bankgarantier, verdipapirer og kontanter som reinvesteres.

Risiko for tap av hovedstol i en avtale med underliggende sikkerhet finnes i hovedsak bare i selve oppgjøret. I kontraktsperioden vil risikoen være begrenset til at man, dersom motpart ikke oppfyller sine forpliktelser, vil sitte igjen med kontantene/ verdipapirene som er gitt som sikkerhet. Verdien av sikkerheten vil som følge av markedsbevegelser i løpet av den tiden som er gått, kanskje ikke være tilstrekkelig til gjenanskaffelse av det opprinnelige verdipapiret.

Styring av risiko i avtaler med underliggende sikkerhet skjer ved at det settes begrensninger på hvem som kan være motpart. Det er også vanlig at sikkerheten som en låntaker stiller, skal overstige markedsverdien på lånet med en viss margin. Sikkerheten markedsverdi vurderes og avregnes normalt på daglig basis.

Kjøp/salg av børsnoterte derivater

Norges Bank benytter aksjeindeks- og rentefuturekontrakter i forvaltningsarbeidet. De aktuelle kontrakter handles over børs og er standardiserte med hensyn på kvantitet, kvalitet og leveringsbetingelser.

Noe forenklet kan man fremstille en futurehandel på følgende måte: Avtale om kjøp/ salg av en børsnotert kontrakt inngås og sikkerhet deponeres hos avregningsentralen. Avtalen avregnes daglig til markedspris. Avregningsentralen fungerer som motpart for både kjøper og selger i kontraktens løpetid. På grunn av den daglige avregningen til markedspris, vil kredittrisikoen som eventuelt oppstår, være avgrenset til en dag.

Norges Bank må foreta marginbetalinger til oppgjørsmegler som en del av futurekontrakter, og vil da ha en motpartsrisiko. I tillegg har banken en depotrisiko overfor oppgjørsmeglerens depotbank på grunn av de verdipapirer som må stilles som sikkerhet for initialmarginen.

For selve futurekontrakten vil Norges Bank ha en gjenanskaffelsesrisiko dersom derivatbørsen ikke står ved sine forpliktelser. I perioden fra en handel er gjennomført av utførende megler til den er overført til oppgjørsmegleren, vil banken ha en kredittrisiko overfor utførende megler. Tidsperioden for dette kan regnes i minutter, og risikoen kan anses som marginal.

Risikoen ved futurehandler vurderes som liten, så lenge dette skjer over børser i velfungerende kapitalmarkeder med betryggende regulering og tilsyn. Norges Bank styrer risikoen ved futureaktiviteten gjennom garantier, krav til hvilke agenter som kan benyttes, og løpende oppfølging av den initielle marginen.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko inkluderer risiko for økonomisk tap ved feil eller misligheter i gjennomføringen av transaksjoner, svikt i den interne kontrollen (både hos Norges Bank og hos de eksterne forvalterne) eller ved avbrudd i IT-systemene (inklusive informasjonssystemer og systemer for transaksjonsbehandling og betalingsformidling). Risiko for tap av renommé, juridisk risiko, risiko ved manglende kompetanse, etikk og holdninger hos personalet er også elementer i operasjonell risiko.

Intern kontroll

Graden av operasjonell risiko vil blant annet avhenge av den organisasjonsstruktur som velges, de rutiner og tekniske systemer som benyttes, samt den kompetanse som finnes i organisasjonen. Norges Bank legger vekt på å styre denne typen risiko ved å etablere forsvarlige rutiner for internkontroll, god organisering av virksomheten med klare fullmakter og utvetydig ansvarsfordeling, rekruttering av spesialister med praktisk og teoretisk kompetanse, tilfredsstillende opplæring av personalet, tekniske reserveløsninger og et solid juridisk avtaleverk.

I utvelgelsesprosessen av de eksterne forvalterne blir det blant annet lagt vekt på at forvalterne har en godt dokumentert og oversiktlig investeringsprosess hvor det fremkommer tydelig hvem som har ansvaret for de enkelte beslutninger. Det blir videre lagt vekt på høy kvalitet i den løpende risikostyringen og på integrasjon av risikostyring og løpende investeringsprosess.

Etiske retningslinjer

I forskriften for Statens petroleumsfond heter det at eksterne forvaltere som brukes i forvaltningen av Petroleumsfondet må ha betryggende interne etiske retningslinjer for sin virksomhet. En viktig del av utvelgelsesprosessen for eksterne forvaltere er nettopp en evaluering av de tiltak som forvaltningsorganisasjonen har iverksatt for å hindre tap på grunn av operasjonelle svakheter. Norges Banks hovedstyre har fastsatt strenge retningslinjer for de finansielle disposisjoner ansatte i kapitalforvaltningen har anledning til å gjøre, og for de ansattes kontakt med nåværende og potensielle forretningsforbindelser.

Juridisk risiko

Juridisk risiko er risiko for at de avtaler Norges Bank har inngått, ikke sikrer bankens rettigheter i tilstrekkelig grad i en eventuell juridisk prosess, for eksempel at avtalene ikke er utformet på en måte som gjør dem juridisk bindende. Norges Bank har helt siden man startet forvaltningen av Petroleumsfondet gjort utstrakt bruk av egen juridisk ekspertise, og har dessuten benyttet et anerkjent internasjonalt advokatfirma med spesialkompetanse på den type juridiske spørsmål det her er tale om.

Kontrollstruktur

I tillegg til de løpende kontrollrutiner som er ledd i den operative forvaltningen innen Norges Bank Kapitalforvaltning, er det på utsiden av forvaltningsenheten også etablert et kontrollapparat. Den eksterne kontrollen har i første rekke til formål å påse at den interne kontrollen fungerer tilfredsstillende. Ekstern kontroll utøves av en enhet i en annen avdeling innenfor Norges Bank, av Norges Banks Revisjon, av Riksrevisjonen og av Finansdepartementet. Som oppdragsgiver gjør departementet bruk av det uavhengige konsultentselskapet Bacon & Woodrow til blant annet evaluering av de resultater Norges Bank oppnår i forvaltningen. Det vises til punkt 7 i beretningsdelen for en nærmere omtale av kontrollinstansene utenfor Norges Bank Kapitalforvaltning.

Publisert 27.04.2003 15:21

Norges Bank | Bankplassen 2, PB 1179 Sentrum, 0107 Oslo | Tlf 24 07 30 00 | [Opphavsrett og ansvar](#)